

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΥΚΛΑΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ερμούπολη 8.5.2007

Α.Π.: 215Α

Ταχ. Δ/ση : Ερμούπολη
Ταχ. Κώδικας : 84100
Τηλέφωνο : 22810-88422
Fax : 22810-82376

ΠΡΟΣ: [Πίνακας Αποδεκτών]

ΘΕΜΑ : **Χαρακτηρισμός Επιλεγμένων Δικτύων Παλαιών Ημιονικών Οδών και Μονοπατιών ως Διαδρομών Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος στο Νομό Κυκλάδων**

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Έχοντας υπ' όψιν:

- α. Την με Α.Π. 5474/8.7.05 εγκύκλιο του Νομάρχη Κυκλάδων,
- β. Τον Ν. 3028/02 (ΦΕΚ 153 τ. Α'/28.6.02 περί προστασίας των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- γ. Τον Ν. 1650/88 (ΦΕΚ 160 τ. Α'/18.10.88) περί προστασίας του περιβάλλοντος,
- δ. Τις υποβληθείσες από το Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου για λογαριασμό της Ν.Α. Κυκλάδων Τελικές Εκθέσεις του προγράμματος Ανάπλασης - Ανάδειξης Δικτύου Περιηγητικών Διαδρομών για τα νησιά Κέα - Κύθνο - Σέριφο - Σίφνο - Τήνο - Μήλο - Θήρα - Ίο - Σίκινο - Φολέγανδρο - Ανάφη,
- ε. Την ανάγκη διάσωσης των παλαιών αρτηριών επικοινωνίας στα νησιά των Κυκλάδων (δίκτυα λιθόστρωτων ημιονικών δρόμων και μονοπατιών), συντήρησης και ανάδειξής τους σε **Διαδρομές Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος** ως πεδίο ανάπτυξης του πολιτιστικού περιηγητικού τουρισμού,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

Εντάσσουμε στο νομαρχιακό πρόγραμμα Ανάδειξης των περιηγητικών Δικτύων κάθε νησιού τους παρακάτω λιθόστρωτους παλαιούς ημιονικούς δρόμους και δημόσια μονοπάτια, τα οποία χαρακτηρίζονται ως **Διαδρομές Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος**:

Ν. ΑΜΟΡΓΟΣ

1. *Χώρα - Μονή Χοζοβιώτισσας - Κάψαλα - Ασφοντυλίτης - Ποταμός*
2. *Χώρα - Μηλιές - Αγία Ειρήνη - Κατάπολα (Ξυλοκερατίδι)*

3. *Λεύκες - Άγιοι Σαράντα - Βίγλες - Καστρί (Αρχαία Αρκεσίνη) - Βρούτση - Ραχούλα - Πύργος Αγίας Τριάδας*
4. *Όρμος Αγιάλης - Λαγκάδα - Παναγία Πανωχωριανή - Θολάρια - Φωκιάτροπα - Ψιλή Άμμος - Χόχλακας*
5. *Λαγκάδα - Άγιος Ιωάννης Θεολόγος - Σταυρός*
6. *Κατάπολα (Ραχίδι) - Άη Γιώργης Βαλσαμίτης - Αγία Μαρίνα - Μινώα*
7. *Κατάπολα (Ξυλοκερατίδι) - Νερά - Βίγλα - Περιστεριά - Ευαγγελίστρια*
8. *Ξυλοκερατίδι - Ευαγγελίστρια - Χώρα - Αγία Βαρβάρα - Τερλάκι - Λέλη - Πύργος Ρίχτι*

N. ΑΝΑΦΗ

1. *Χώρα - Ρούκουνας -[Ακτή Ρούκουνα]- Καταλυμάτσα - Αγ. Ιωάννης - Μέγας Ποταμός - Μονή Ζωοδόχου Πηγής*
2. *Ρούκουνας - Καστέλλι - Άγιος Μάμας - Μονή Ζωοδόχου Πηγής - Κάλαμος*
3. *Άγιος Μάμας - Άγιος Δημήτριος - Άγιος Αντώνιος*

N. ΑΝΔΡΟΣ

1. *Χώρα - Υψηλού - Μεσαθούρι - Λάμυρα - Μένητες - Μεσαριά - Μονή Παναχράντου*
2. *Βουρκωτή - Κατακαλαίοι - Αποίκια - Χώρα*
3. *Χώρα - Συνετί - Διποτάματα - Κοχύλου - Όρμος Κορθίου*
4. *Αηδόνια - Κόρθι - Μοσχιώνας - Αμωνακλειού - Πίσω Μεριά - Παναγία Τρομαρχιανή*
5. *Έξω Βουνί (Διποτάματα) - Μέσα Βουνί - Γιαννισαίο - Λαρδιά - Ρωγό - Όρμος Κορθίου*
6. *Βουρκωτή - Μονή Αγίου Νικολάου - Ακτή Άχλα*
7. *Μονή Παναχράντου - Σασά - Αλάδο - Αγία Τριάδα - Ζαγορά*
8. *Αποίκια - Απατούρια - Στενιές - Γιάλια*
9. *Απροβάτου - Παλαιόπολη - Πιτροφός - Μένητες - Στραπουργιές*
10. *Στραπουργιές - Εγκρεμνίστρα - Άγιος Ταξιάρχης - Ευρουσές*
11. *Μπατσι - Κατάκοιλος - Άρνη*
12. *Άρνη - Προφήτης Ηλίας - Κορυφή Πετάλου - Βουρκωτή*

N. ΔΟΝΟΥΣΑ

1. *Σταυρός - Πάπας - Καλοταρίτισσα*
2. *Σταυρός - Κέδρος - Μεσαριά - Βαθύ Λιμενάρι - Κέδρος*
3. *Μερσίσι - Λειβάδι*

N. ΗΡΑΚΛΕΙΑ

1. *Παναγία - Προφήτης Ηλίας*
2. *Παναγία - Πηγή*
3. *Σπήλαιο Αγίου Ιωάννη - [Βουρκαριά] - Αλιμιά*

N. ΘΗΡΑ

1. *Πύργος - Προφήτης Ηλίας - Αρχαία Θήρα*
2. *Επισκοπή Γωνιάς - Πύργος - Εμπορείο*
3. *Περίσσα - Αρχαία Θήρα - Καμάρι*

N. ΘΗΡΑΣΙΑ

Μανωλάς - Μοναστήρι

N. ΙΟΣ

1. *Ψάθη - Παλιόκαστρο - Αγία Θεοδότη*
2. *Χώρα - Σκάρκος*

N. ΚΕΑ

1. *Ιουλίδα - Λέων - Βρύση Βενιαμίν - Δοσωνάρι - Διασέλλι - Οτζιάς*
2. *Ιουλίδα - Ρούκουνας - Κώμη - Μυλοπόταμος - Φλέα - [Κορησία]*
3. *Ιουλίδα - Μεσαριά - Προφήτης Ηλίας - Ελληνικά - Άγιος Συμεών - Καρθαία*
4. *Μονή Επισκοπής - Σωτήρα - Πέρα Μεριά - Τρία Μαδερικά - Συκαμιά*
5. *Καρθαία - [Πηγή Βαθυποτάμου] - Καλοδούκα - Κατωμεριά*
6. *Καρθαία - Πηγή Βαθυποτάμου - Χαρτσιδιό - Σταυρουδάκι*
7. *Χαβουνά - Άγιος Ταξιάρχης - Πηγαδάκι - [Καλησκιά] - Καρθαία*
8. *Ελληνικά - Βρύσες - Άγιος Φίλιππος - Άγιος Συμεών*
9. *Ιουλίδα - Μύλοι - Θόλος - Καλογεράδος - [Πηγή Κλέπα - Σταυρός στους Μύλους] - Αμαραθιά - Ελληνικά - Άγιος Παντελεήμονας - Αγία Ειρήνη - Παναγία Λουτριανή*
10. *Βρύση Βενιαμίν - Άγιος Δημήτριος - Σπαθί.*
11. *Βελάδο - Γρίκου - Ορκός - Καμπούρη - Λαούδη - Προφήτης Ηλίας*
12. *Σκλαβονικόλα - Πανάχρα - Αγία Μαρίνα - [Ψαρόπυργος] - Κρεμαστή - Ποίσες*

N. ΚΙΜΩΛΟΣ

1. *Χωριό - [Προφ. Ηλίας] - Σκιάδι - Μαυροσπήλια*
2. *Χωριό - Μοναστήρια - Σούφι*
3. *Παλαιόκαστρο - Αγιόκλημα*

N. ΚΥΘΝΟΣ

1. *Χώρα - Λουτρά - Άγιος Φίλιππος - Κάστρο της Ωριάς*
2. *Χώρα - Παναγία τους Νίκους - Άγιος Ιωάννης*
3. *Χώρα - Άγιος Στέφανος*
4. *Δρυπίδα - Πηγή Μαθιά - Πηγή Λευκών - Λεύκες*
5. *Πηγή Μαθιά - Καλολιβάδι - Κανάλα*
6. *Ακτή Επισκοπής - Βρυόκαστρο - Απόκρουση*
7. *Δρυοπίδα (Ντιρίου) - Ζογκάκι - Ακτή Κουρή*
8. *Δρυοπίδα - Πετροβούνι - Ακτή Επισκοπής*

N. ΜΗΛΟΣ

1. Πλάκα – Αρετή – Φουρκοβούνι - Πλάθιεννα
2. Πλάκα – [Τραμουθιά] – [Προφήτης Ηλίας] – Αρχαία Μήλος - Κλήμα

N. ΝΑΞΟΣ

1. Απεράθου - Άγιος Θεολόγος - Αγία Κυριακή - Καλλονή - Σμυριδορυχεία
2. Βρύση Αριώ - Σπήλαιο Ζά - Κορυφή Ζά - Αγία Μαρίνα - Φιλώτι
3. Κεραμί – [Φιλώτι] – Άγιος Ιωάννης στα Φινέλια - Μονή Φωτοδότη - Δανακός
4. Κυνίδαρος - Άγιος Αρτέμιος - Άγιος Δημήτριος - Πύργος Πραντούνα.
5. Τραγαία - Τσικαλαριό - Απάνω Κάστρο – Άνω Ποταμιά.
6. Μέλανες (Άγ. Απόστολοι) - Μύλοι - Φλεριό - Ποταμιά - Επισκοπή (Άγ. Μάμας) - Μητροπόλου
7. Δαμαριώνας – Πύργος Αθαλασσάς – Άγιος Πέτρος – Μονή Τιμίου Σταυρού – [Παναγιά Καλορίτ(ισ)σα] – Χριστός – Γύρουλας (Ναός Δήμητρας) – Σαγκρί.
8. Κόρωνος – Άβδελη (Παναγιά Αβδελιώτισσα) – Λιώνας.
9. Σκαδό – Κόρωνος – Σταυρός - Κεραμωτή – Λίμνη Φανερωμένης – Μονή Φανερωμένης.
10. Κωμιακή -[Κούρος]- Απόλλωνας.
11. Μονή – Φανάρια – Απεράθου.
12. Κυνίδαρος -[Άγιος Αρτέμιος]- Άγιος Γεώργιος – Πύργος Πραντούνα – Εγγαρές.
13. Απεράθου - Άγ. Ιωάννης στα Φινέλια - Αγία Μαρίνα - Λευγάσα - Πέτρινος Σταυρός – Αγγέλου – Φουντάνα - Αριοβέσα - Πύργος Χειμάρρου - Μαυροπέτρι - Υρόκαστρο - Κορφάρι των Αμυγδαλιώ - Πάνερμος.
14. Πάνερμος - Άντρους - Σπεδό - Ρίνα - Καλαντός (Άγιοι Θεόδωροι) - Άγιος Σώστης - Αγιασός.
15. Απεράθου - Πέρα Χωριό (Άγ. Παχώμιος) -[Λάκκους - Άγ. Χαράλαμπος]- Λακκομέρσινα - Άγ. Ιωάννης στα Γράμματα - Στρογγυλή – Λυγαρίδια

N. ΠΑΡΟΣ

Πρόδρομος – Λεύκες – Μαράθι - Παροικιά

N. ΣΕΡΙΦΟΣ

1. Χώρα – Κένταρχος (Καλλίτσος).
2. Χώρα - Πετριάς - Λειβαδερά.
3. Πετριάς – Βάλσαμο – Παναγιά – Συκαμιά.

N. ΣΙΚΙΝΟΣ

1. Επισκοπή - Αλοπρόνοια
2. Χώρα - Αλοπρόνοια.
3. Χώρα – Επισκοπή – Αγία Μαρίνα.

N. ΣΙΦΝΟΣ

- 1: Αρτεμόνας (Άη Λούκας) - Πουλάτη - Κάστρο - Σεράλια - Μονή Βρύσης - Άγιος Ανδρέας –

Άγιοι Ανάργυροι οι Φτωχιοί - Φυρόγια

- 2: *Κάστρο – Καλαμάκι – Άγιος Ιωάννης Σιδερού – Φάρος – Αποκοφτό*
- 3: *Απολλωνία - Κάτω Πετάλι - Μονή Βρύσης - Άγιος Θωμάς - Πλατύς Γιαλός*
- 4: *Πλατύς Γιαλός - Μουσία - Φυκιάδα - Κοντού - Προφήτης Ηλίας του Κοντού*
- 5: *Καταβατή - Ταξιάρχης Σκάφης*
 - 5α *Μαύρο Χωριό - Άη Νικόλαος τ' Αερινά - Βαθύ*
 - 5β *Παναγιά του Νήγιου - Καλαμίτσι – Βαθύ*
- 6: *Απολλωνία - Θεολόγος του Μονγκού - Άγιος Ελευθέριος*
 - 6α *Μαύρη Σπηλιά – Καμάρες*
 - 6β *Παναγιά Τόσο Νερό - Φλάμπουρο - Αγία Μαρίνα - Ταξιάρχης Σκάφης - Φυρόγια*
- 7: *Άνω Πετάλι - Παναγιά του Πλατάνου - Άγ. Λάζαρος - Άγ. Συμεών - Τρουλλάκι*
- 8: *Αρτεμόνας - Αγία Άννα - Παναγιά τα Μάγγανα - Άγιος Μηνάς -[Άγιος Σώστης]- Άγιος Νικήτας - Διαβρούχας -[Άγιος Φίλιππος]- Χερώνησος*

N. ΣΥΡΟΣ

1. *Δήλι (Πανάχραντος) - Ρηχωπό - «Σπηλιά Φερεκύδη» - Πλατύ Βουνί.*
2. *Λωτό - Δανί - Γαλησσάς.*
3. *Χαρτιανά - Δελφίни - Κίνι.*
4. *Πισκοπειό - Βούλια - Αληθινή -[Άγ. Παρασκευή]- Άνω Σύρος - Άγιος Αθανάσιος.*
5. *Ερμούπολη - Πισκοπειό - Προφήτης Ηλίας - Κίνι.*
6. *Μ. Αγίας Βαρβάρας - Τρυπητή - Δανί - Λωτό.*

N. ΤΗΝΟΣ

- 1 *Φαλατάδος -[Μυρσίνη]- Μαγγανάρι - Πλατύ - Ακτή Λειβάδας - Φάρος Λειβάδας.*
- 2 *Ξινάρα - Ξώμπουργο - Κουμάρος - Σκαλάδος - Κρόκος - Λουτρά -[Κάμπος – Ταραμπάδος - Σμαρδάκιτο]- Περάστρα.*
- 3 *Μονή Κεχροβουνίου - Μουντάδος - Σμπεράδος - Τριπόταμος - Ξώμπουργο.*
- 4 *Κιόνια - Κτικάδος -[Χατζηράδος]- Σμουρδιά - Βαρύ - Πόλες - Χώρα.*
- 5 *Φαλατάδος - Βολάξ - Γρίζα - Σκλαβοχωριό - Αγάπη.*
- 6 *Μυρσίνη - Προφήτης Ηλίας - Κορυφή Τσικνιά.*
- 7 *Στενή - Ποταμιά - Μαρούλη - Λυχναφτιά.*
- 8 *Δυό Χωριά - Μ. Φανερωμένης - Κουναρές -[Άγ. Βαρβάρα]- Άγιος Σώστης.*
- 9 *Καρδιανή - Ιστέρνια -[Όρμος Ιστερνίων]- Βερναρδάδος - Πύργος -[Πάνορμος]- Μαρλάς - Μαμάδος.*
- 10 *Καλλονή - Αετοφωλιά - Κόρης Πύργος - Σταυριά - Μονή Καταπολιανής - Πλατιά - Πύργος.*

N. ΦΟΛΕΓΑΝΔΡΟΣ

1. *Άνω Μεριά - Άγιος Ανδρέας - Άγιος Γεώργιος - Λυγαριά - Ζωοδόχος Πηγή*
2. *Άνω Μεριά - Ταξιάρχης - Άγιος Παντελεήμονας – Αμπέλι*
3. *Άνω Μεριά - Άγιος Ιωάννης ο Ελεήμονας - Άγιος Νικόλαος – Αγκάλη*
4. *Άνω Μεριά - Λειβαδάκι - Φάρος Ασπρόπουντας - Μύλοι*
5. *Πετούση - Λειβάδι - Κάτεργο*

Σημεία διέλευσης των περιηγητικών δικτύων

ως κριτήρια χαρακτηρισμού τους σε Διαδρομές Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος

Τόποι και Μνημεία Ιστορικού Ενδιαφέροντος:

- Οι κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι
- Οι σημαίνουσες αρχαίες εγκαταστάσεις και τα μεμονωμένα μνημεία που προκύπτουν από την επιφανειακή αρχαιολογική έρευνα
- Τα κηρυγμένα μεσαιωνικά, βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία
- Τα σημαίνοντα μη κηρυγμένα αρχαία, μεσαιωνικά, βυζαντινά, μεταβυζαντινά μνημεία

Οικιστικό Τοπίο:

- Τα διάσπαρτα αγροτικού προσανατολισμού οικιστικά σύνολα
- Τα οικιστικά σύνολα με σημαίνουσα αρχιτεκτονική φυσιογνωμία
- Τα μεμονωμένα νεώτερα μνημεία αρχιτεκτονικής της υπαίθρου
- Τα αρχιτεκτονικά μνημειακά σύνολα προβιομηχανικής τεχνολογίας.
- Τα παραδοσιακά τμήματα λιθόστρωτων δρόμων και μονοπατιών διέλευσης και σύνδεσης οικισμών, ακτών, αγροτικών εγκαταστάσεων και καλλιέργειών
- Οι αστικές μνημειακές κατασκευές

Τόποι και Λειτουργίες Περιβαλλοντικού Ενδιαφέροντος:

- Τα κηρυγμένα ή μη μνημεία της φύσης και οικότοποι χαρακτηρισμένοι ή εντοπισμένοι ως ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος ή ιδιαίτερου φυσικού κάλλους
- Οι υγρότοποι (πηγές, ρεματιές-ποτάμια, λίμνες, έλη) και οι απομακρυσμένες ή μη οδικά προσπελάσιμες ακτές

Όλες ανεξαιρέτως οι Διαδρομές διασχίζουν περιοχές με ιστορικούς τόπους και μνημεία νεώτερης πολιτιστικής κληρονομιάς (παραδοσιακούς οικισμούς, μεμονωμένα κτίσματα κλπ.), καθώς και τοπία ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Ενδεικτικά, αναφέρουμε τις παρακάτω Διαδρομές:

- Περιοχές με ιστορικούς τόπους, νεώτερα μνημεία ή παραδοσιακούς οικισμούς:

- * Ιουλίδα - Μυλοπόταμος - Φλέα - Κορησία (Κέα)
- * Μονή Βρύσης - Κάστρο - Πουλάτη - Αρτεμόνας (Σίφνος)
- * Άνω Μεριά - Λειβαδάκι - Φάρος Ασπρόπουντας - Μύλοι (Φολέγανδρος)
- * Χώρα - Μονή Χοζοβιώτισσας - Κάψαλα - Ασφοντυλίτης - Ποταμός (Αμοργός)
- * Απεράθου - Άγιος Θεολόγος - Αγία Κυριακή - Καλλονή - Σμυριδορυχεία (Νάξος)
- * Μανωλάς - Μοναστήρι (Θηρασιά)
- * Έξω Βουνί (Διποτάματα) - Μέσα Βουνί - Γιαννισαίο - Λαρδιά - Ρωγό - Όρμος Κορθίου (Άνδρος)
- * Τριπόταμος - Ξώμπουργο - Κουμάρος - Σκαλάδος - Κρόκος - Σμαρδάκιτο - Ταραμπάδος

- Κάμπος - Λουτρά - Ξινάρα (Τήνος)
- * Αρτεμώνας - Αγία Άννα - Παναγιά τα Μάγγανα - Άγιος Μηνάς -[Άγιος Σώστης]- Άγιος Νικήτας - Διαβρούχας -[Άγιος Φίλιππος]- Χερόνησος (Σίφνος)
- * Χώρα - Κένταρχος (Σέριφος)

- Περιοχές με ιστορικό ενδιαφέρον και τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους:

- * Βρύση Αριώ - Σπήλαιο Ζά - Κορυφή Ζά - Αγία Μαρίνα - Φιλώτι (Νάξος)
- * Λαγκάδα - Θεολόγος - Σταυρός (Αμοργός)
- * Ιουλίδα - Μεσαριά - Προφήτης Ηλίας - Ελληνικά - Βρύσες - [Άγιος Φίλιππος] - Άγιος Συμεών - Καρθαία (Κέα)
- * Φαλατάδος - Μαγγανάρι - [Μυρσίνη] – Πλατύ - Ακτή Λειβάδας (Τήνος)
- * Στραπουργιές – Εγκρεμνίστρα - Ταξιάρχης – Ευρουσές (Άνδρος)
- * Αποίκια - Απατούρια - Γυάλια (Άνδρος)
- * Χώρα - Ρούκουνας -[Ακτή Ρούκουνα]- Καταλυμάτσα - Μέγας Ποταμός - Μονή Ζωοδόχου Πηγής (Ανάφη)

Για οποιεσδήποτε μορφής επεμβάσεις ή αλλοιώσεις στα μορφολογικά στοιχεία των παραπάνω χαρακτηρισμένων παλαιών ημιονικών οδών και μονοπατιών, απαιτείται προηγουμένως συνεννόηση με την υπηρεσία μας, καθώς και με τις συναρμόδιες υπηρεσίες. Σε κάθε περίπτωση είναι απαραίτητη η σύνταξη και έγκριση μελετών σκοπιμότητας και περιβαλλοντικών επιπτώσεων, καθώς και τεχνικών μελετών ή εκθέσεων.

**Ο Νομάρχης Κυκλάδων
κ.α.α.**

**Λάζαρος Ν. Θεόφιλος
Αντινομάρχης**

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής
- ΚΑ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων
- 2^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων
- Επαρχία Νομού Κυκλάδων
- ΟΤΑ Νομού Κυκλάδων
- Δνση ΠΕ.ΧΩ. Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου
- Τμήμα Περιβάλλοντος Ν.Α.Κ.
- Δνση Δασών Ν. Κυκλάδων